

Міністерство освіти і науки України
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

І.В. Гунько

« 24 » серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА В НАУЦІ»

для здобучів

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-наукової програми «Економіка»

Вінниця 2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська мова в науці» для підготовки здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії». Вінниця: ВНАУ, 2020. 19 с.

Розробник: Смагло Н.С., к.філол.н., доцент, доцент кафедри української та іноземних мов

Викладачі:

Смагло Н.С., к.філол.н., доцент, доцент кафедри української та іноземних мов

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри Української та іноземних мов

Протокол від “ 25 ” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри _____ В.А. Тимкова

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні навчально-методичної комісії факультету менеджменту та права

Протокол від “ 25 ” серпня 2020 року № 1

Голова комісії факультету
менеджменту та права _____ Т.В. Піковська

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні науково-методичної комісії Вінницького національного аграрного університету

Протокол від “ 26 ” серпня 2020 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-науковий рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4		Нормативна	
Атестацій – 2		Рік підготовки (курс):	
		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>реферат</u> , <u>доповідь</u> <small>(назва)</small>		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	1-й
		Лекції	
			2 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		88 год.	116 год.
		Індивідуальні завдання: 30 год.	
		Вид контролю: залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи аспіранта – 4	фахівці освітньо-наукового рівня		

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 27% / 73%

для заочної форми навчання – 1% / 99%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

- здатність опанувати технології роботи з науковим текстом, розвивати вміння і навички мовностилістичного аналізу наукового тексту;
- здатність аргументовано оцінювати наукове мовлення в різних комунікативних ситуаціях щодо дотримання норм літературної мови;
- вміння застосовувати мультимедійні технології у презентації наукового дослідження;
- забезпечення нормативності у творенні й використанні фахових термінів.

Завдання:

- сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності;
- забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення;
- виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
- розвивати творче мислення аспірантів;
- виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій;
- сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових текстів.

До закінчення вивчення навчальної дисципліни аспіранти повинні:

- ґрунтовно засвоїти норми сучасної української літературної мови й практично оволодіти ними;
- правильно використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів; влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності;
- сприймати, відтворювати, редагувати тексти офіційно-ділового й наукового стилів;
- скорочувати та створювати наукові тексти професійного спрямування, складати план, конспект, реферат тощо, робити необхідні нотатки, виписки відповідно до поставленої мети;
- складати різні типи документів, правильно добираючи мовні засоби, що репрезентують їх специфіку;
- послуговуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури.

Опанувавши навчальний курс, аспіранти повинні **знати** про:

- стилістичну диференціацію української мови;
- особливості розвитку й становлення наукового стилю української мови;
- найважливіші риси наукового стилю, його жанрові різновиди, структуру й організацію інформації у наукових текстах;
- основні категорії, властивості, структуру й мовні засоби наукового тексту;
- вимоги до оформлення результатів наукової діяльності;
- форми і види перекладу наукових текстів;
- особливості редагування наукового тексту
- культуру української мови і спілкування;
- літературний стандарт національної мови.

Аспіранти повинні **вміти**:

- виконувати мовностилістичний аналіз наукового тексту;
- скорочувати та створювати наукові тексти професійного спрямування, складати план, конспект, тези, наукову статтю, автореферат тощо, робити необхідні нотатки, виписки відповідно до поставленої мети;
- редагувати наукові тексти;
- послуговуватися лексикографічними джерелами та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовної культури.

3. Результати навчання за дисципліною «Українська мова в науці»

Знати теорію, методику і практику формування словникового складу сучасної української літературної мови, бути грамотними, які добре володіють українською мовою і вільно користуються нею в різних сферах, особливо в професійній, діловій і науковій; розумітися на специфіці мови ділових документів, мати сформовані практичні навички правильно складати й оформляти ділові папери; поновити і поглибити знання з української мови, набуті лінгвістичну освіту, необхідну для вільного і правильного користування українською літературною мовою; піднести рівень культури усного і писемного мовлення, сформувати професійний словник та збагатити знання аспірантів відомостями з різних галузей науки, особливо з економіки.

4. Орієнтовна структура залікового кредиту

Атестація 1 «Наукова комунікація як складова фахової діяльності»	Кількість годин				
	Всього годин	Самостійна робота	Аудиторна робота	Лекції	Практичні заняття
Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування. Професійна мовнокомунікативна компетенція. Поняття «мова», «національна мова», «мовлення». Функції мови. Мови світу і місце серед них української. Правовий статус української мови. Поняття «державна мова», «офіційна мова». Характеристика усної і писемної форм мовлення.	6	2	2	-	2
Тема 2. Літературна мова. Мовна норма. Поняття літературної мови, її ознаки. З історії виникнення української літературної мови. Літературна норма. Типологія мовних норм, їх різновиди. Науковий стиль.	6	2	2	-	2
Тема 3. Фразеологія наукового мовлення. Особливості фразеологічної системи української мови. Класифікація фразеологічних одиниць. Фразеологічні одиниці у науковому мовленні. Джерела української фразеології.	6	2	2	-	2
Тема 4. Лексичний склад мови у професійному спілкуванні. Лексичні норми української літературної мови. Українська лексика з погляду її походження, експресивного забарвлення, сфери використання. Власне українська лексика. Слова іншомовного походження у складі української мови, сфера їх вживання, стилістичні можливості.	8	2	4	-	2
Тема 5. Українська термінологія в професійному спілкуванні. Історія і сучасні	10	6	2	-	2

проблеми української термінології. Теоретичні засади термінознавства та лексикографії. Термін та його ознаки. Термінологія як вузькоспеціальна термінологія.					
Тема 6. Термінологія у професійному спілкуванні. Термінологія обраного фаху. Способи творення термінів. Нормування, кодифікація і стандартизація термінів. Українські електронні термінологічні словники.	10	6	2	-	2
Тема 7. Науковий стиль у професійному спілкуванні. Ставлення і розвиток наукового стилю української мови. Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Мовні засоби наукового стилю. Оформлення результатів наукової діяльності. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Анотування і реферування наукових текстів. Основні правила бібліографічного опису, оформлювання покликань.	10	6	2	-	2
Тема 8. Науковий стиль і його засоби в професійному спілкуванні. Реферат як жанр академічного письма. Стаття як самостійний науковий твір. Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, бакалаврської робіт. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці. Науковий етикет.	10	6	2	-	2
Тема 9. Мовні засоби наукового стилю. Мовні засоби наукового стилю. Оформлення результатів наукової діяльності. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці. Анотування і реферування наукових текстів. Основні правила бібліографічного опису, оформлювання покликань.	10	6	2	-	2
Тема 10-11. Мовностилістичні особливості та структура наукових робіт. Реферат як жанр академічного письма. Стаття як самостійний науковий твір. Основні вимоги до виконання та оформлювання курсової, бакалаврської робіт. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці. Науковий етикет.	12	6	2	-	4
Тема 12. Мовний етикет науки. Поняття «мовний етикет науки». З історії становлення етикету в Україні. Види етикету. Поняття «мовленнєвий етикет», «спілкувальний етикет». Правила для адресанта. Правила для адресата. Візитна картка як спосіб установлення індивідуального контакту.	6	2	2	-	2
Тема 13. Проблеми перекладу і редагування наукових текстів. Форми і види перекладу. Буквальний, адекватний, реферативний, анотаційний переклади. Типові помилки під час перекладу наукових текстів українською. Вибір синоніма під час перекладу. Переклад термінів. Особливості	6	2	2	-	2

редагування наукового тексту. Помилки у змісті й будові висловлювань.					
Тема 14. Переклад і редагування наукових текстів. Вибір синоніма під час перекладу. Переклад термінів. Особливості редагування наукового тексту. Помилки у змісті й будові висловлювань.	6	2	2	-	2
Тема 15. Підсумкове заняття.	6	2	2	-	2
Тема 16. Заліковий контроль.	6	4	2	-	2
Разом	120	56	32	-	32

5. Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень	Лекції	Практичні заняття	Вид контролю на практичному занятті	Поза - аудиторний контроль
1		Державна мова – мова професійного спілкування	Завдання	Самостійна робота
1		Літературна мова. Мовна норма	Завдання	Самостійна робота
2		Фразеологія наукового мовлення	Завдання	Самостійна робота
2		Лексичний склад мови у професійному спілкуванні	Завдання	Самостійна робота
3		Українська термінологія в професійному спілкуванні	Тести	Самостійна робота
3		Термінологія в професійному спілкуванні	Тести	Самостійна робота
4		Науковий стиль у професійному спілкуванні	Завдання	Самостійна робота
4		Науковий стиль і його засоби в професійному спілкуванні	Завдання	Самостійна робота
5		Мовні засоби наукового стилю	Завдання	Самостійна робота
5		Мовностилістичні особливості та структура наукових робіт	Завдання	Самостійна робота
6		Мовностилістичні особливості та структура наукових робіт	Завдання	Самостійна робота
6		Мовний етикет науки	Тести	Самостійна робота
7		Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	Завдання	Самостійна робота
7		Переклад і редагування наукових текстів	Завдання	Самостійна робота
8		Підсумкове заняття	Завдання	ІНДЗ
8		Заліковий контроль	ККР	ІНДЗ

5.1. Розрахунок рейтингових балів за видами кредитного контролю

№ з/п	Вид діяльності	Коефіцієнт (вартість)	Кількість робіт	Результат
-------	----------------	-----------------------	-----------------	-----------

1	Лекція	-	-	-
2	Практичне заняття	16	8	40
3	Самостійна робота 1	2	1	3
4	Самостійна робота 2	2	1	3
5	Самостійна робота 3	2	1	4
6	ІНДЗ	10	1	10
7	Модульний контроль	10	1	10
8	Підсумковий контроль (залік)	30	1	30
Загальна кількість				100

5.2. Рейтингова відомість успішності аспірантів

№, назва атестації	Атестація 1 Наукова комунікація як складова фахової діяльності						Кількість балів				Підсумкова оцінка		
	Вид контролю успішності	Поточний					Сума балів	Підсумковий			Загальна кількість балів	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
Мак- к-ть балів		-	40	10	10	10		70		70			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійні роботи 1-3	ІНДЗ	Модульний контроль	Сума балів	За попередньо Кредити кредити	Поточний	Підсумковий контроль	Всього			

6. Теми практичних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державна мова – мова професійного спілкування	2
2	Літературна мова. Мовна норма	2
3	Фразеологія наукового мовлення	2
4	Лексичний склад мови у професійному спілкуванні	2
5	Українська термінологія в професійному спілкуванні	2
6	Термінологія в професійному спілкуванні	2
7-8	Науковий стиль і його засоби в професійному спілкуванні	4
9	Мовні засоби наукового стилю	2
10-11	Мовностилістичні особливості та структура наукових робіт	4
12	Мовний етикет науки	2
13-14	Проблеми перекладу і редагування наукових текстів	4

15	Підсумкове заняття	2
16	Заліковий контроль	2
	Усього	32

7. Теми практичних занять (заочна форма навчання)

1	Літературна мова. Мовна норма	2
2	Фразеологія наукового мовлення	2
3	Лексичний склад мови у професійному спілкуванні	2
4	Мовний етикет науки	2

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента є важливою складовою у підготовці кваліфікованого фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці, здатного до компетентної професійної діяльності на рівні світових стандартів.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Закріплення матеріалу.
2. Робота з рекомендованою літературою.
3. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах.
4. Контрольна перевірка кожним студентом особистих знань на запитання, які винесені для самостійного вивчення.
5. Робота над виконанням індивідуальних завдань та підготовка доповідей.

Перелік тем для самостійного опрацювання за навчальною дисципліною «Українська мова в науці»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Становлення і розвиток наукового стилю української мови.	6
2	Мовні засоби наукового стилю.	6
3	Науковий текст і професійний виклад думки.	8
4	Термінологія ораного фаху.	6
5	Українські електронні термінологічні словники.	6
6	План тези, конспект як важливий засіб організації наукової праці.	6
7	Анотування і реферування наукових текстів.	8
8	Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці.	6
9	Мова науки і національна мова.	6
10	Реферат як жанр академічного письма.	6
11	Науковий етикет.	6
12	Переклад як вид мовленнєвої діяльності.	6
13	Особливості перекладу наукового тексту.	6
14	Літературне редагування фахового тексту: специфіка і завдання.	6
	Разом	88

9. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

Індивідуальне науково-дослідне (ІНДЗ) аспіранта є вибіркоким видом позааудиторної самостійної роботи аспіранта та має навчально-дослідницький характер, виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. Виконання ІНДЗ є одним із важливих засобів підвищення якості майбутніх спеціалістів, які здатні застосувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички із зазначеної дисципліни. Підготовка ІНДЗ передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних ділових ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи, пов'язаних із темою ІНДЗ. ІНДЗ передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до розв'язання завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Тематика ІНДЗ

Напишіть реферат на одну із запропонованих тем.

1. Становлення і розвиток наукового стилю української мови.
2. Мовні засоби наукового стилю.
3. Науковий текст і професійний виклад думки.
4. Роль синонімів у термінологічних системах.
5. Створення й видання україномовних підручників як один із етапів розвитку вітчизняного термінознавства.
6. Українська термінологія і національні культурні традиції.
7. Правописні проблеми в українській науковій термінології.
8. Українська термінологія як чинник державності української мови.
9. Місце інтернаціональних термінів у системі термінів національних мов.
10. Роль перекладу в поповненні термінологічної лексики.
11. Українізація іншомовних термінів.
12. Калькування окремих термінів з інших мов.
13. Особливості розвитку термінолексики на межі століть.
14. Актуальні проблеми термінознавства.
15. Номенклатура як сукупність термінів, символів і назв.
16. Українська термінологія – національна за своїми витоками, міжнародна за своїм поширенням.
17. Питоме і чуже в термінології.
18. Історія і сучасні проблеми української термінології.
19. Теоретичні засади термінознавства та лексикографії.
20. Термінологія в її історичному розвитку.
21. Мова науки і національна мова.
22. Лексикографічна компетенція як показник мовної культури науковця.
23. Українські електронні фахові словники.
24. Оформлювання результатів наукової діяльності.
25. Реферат як жанр академічного письма.
26. Науковий етикет.
27. Переклад як вид мовленнєвої діяльності.

28. Значення перекладних словників у фаховій діяльності науковця.
29. Особливості перекладу наукового тексту.
30. Літературне редагування фахового тексту: специфіка і завдання.
31. Вибір синоніма під час перекладу.
32. Особливості перекладу запозиченої термінологічної лексики українською мовою.
33. Урахування національної традиції у термінотворенні.
34. Проблеми перекладу термінології (педагогічної, сільськогосподарської, управлінської, технічної, економічної тощо).
35. Особливості редагування наукового тексту.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Підсумкова оцінка за аудиторну роботу виставляється в кінці семестру, після закінчення проведення аудиторних занять з курсу. Це – оцінка участі аспіранта у практичних заняттях та присутності на заняттях. Накопичені оцінки під час проведення різних видів аудиторних робіт надають правомірність такої форми атестації. Бальна оцінка за кожну частину курсу виставляється під час проведення поточного контролю знань і викладач обов'язково інформує студентів про результати оцінювання.

Підсумкова оцінка за самостійну роботу – це оцінка результату виконання аспірантами індивідуальних завдань з курсу. Оцінка за самостійну роботу входить до поточного контролю і виставляється в журнал викладача.

Максимально можлива кількість умовних балів за навчальні заняття аспіранта становить 70% (коефіцієнт 0,7).

Залік, як форма підсумкового контролю, проводиться як контрольний захід і є обов'язковим для всіх аспірантів. Максимально можлива кількість умовних балів за залік аспіранта становить 30% (коефіцієнт 0,3).

Аспірант допускається до заліку за результатами поточного контролю знань з дисципліни, якщо він набрав мінімальну кількість балів – 35.

Форма проведення заліку – усна/ тестова.

Визнання результатів набутих у неформальній/інформальній освіті здійснюються до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом передбачено опанування освітнього компонента.

Рейтингова оцінка за шкалою з дисципліни «Українська мова в науці»

За шкалою ECTS	За національною шкалою	Рейтингова оцінка за шкалою навчального закладу (абсолютна кількість балів за дисципліну)
A	відмінно	90-100
B	добре	82-89
C	добре	75-81
Д	задовільно	66-74
E	задовільно	60-68

FX	не задовільно з можливістю повторного складання	35-59
F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1-34

11. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- заліки;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- творчі роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

12. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Порядок оцінювання знань студентів з дисципліни «Українська мова в науці» ґрунтується на основних принципах і засадах системи контролю якості знань. Зазначена система передбачає організацію *поточного і підсумкового контролю* знань аспірантів усіх форм навчання, і спрямовується на ефективну реалізацію таких завдань:

- активізація мотивації аспірантів до систематичної роботи над вивченням дисципліни, переорієнтація їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок;
- систематизація знань та активне їх засвоєння впродовж навчання;
- забезпечення належних умов вивчення програмного матеріалу і підготовки до контрольних заходів, що досягаються шляхом чіткого їх розмежування за змістом та в часі;
- розширення можливостей для всебічного розвитку творчого мислення у аспірантів.

Система контролю враховує різні типи доказів рівня знань аспірантів та має такі складові:

- *поточний контроль* – має на меті оцінку роботи аспірантів за всіма видами аудиторної роботи з дисципліни «Українська мова в науці» і відображає поточні навчальні досягнення аспірантів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни;
- *самоконтроль* призначений для самооцінки аспірантами якості засвоєння навчального матеріалу з дисципліни (розділу, теми). Формою здійснення цього виду контролю є проходження студентами тестування за кожною темою дисципліни в мережі Інтернет ВНАУ;
- *рубіжний контроль*, формою якого є атестація з кожної частини курсу, що передбачено програмою навчальної дисципліни та навчальним планом;

- оцінка результатів самостійної роботи як важливого компоненту навчального процесу, керованого під час індивідуально-консультативної роботи викладача зі аспірантом;

- підсумковий семестровий контроль як інтегрована оцінка засвоєння знань з проведенням обов'язкового семестрового іспиту.

13. Методичне забезпечення дисципліни

1. Програма навчальної дисципліни «Українська мова в науці» для підготовки здобувачів освітньо-наукового рівня «доктор філософії». Вінниця: РВВ ВНАУ, 2016. 29 с.

2. Тимкова В.А. Українська мова в науці : [Навчально-методичний посібник]. – Вінниця : ВВ ВНАУ, 2012. – 125 с.

3. Тимкова В.А. Українська мова та культура мовлення. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів економічних спеціальностей. – Вінниця : ВВ ВДАУ, 2008. – 44 с.

4. Тимкова В.А. Марцінко Т.І. Українська мова професійного спілкування. Контрольні роботи і тестові завдання. – Вінниця: РВВ ВДАУ, 2007. – 115 с.

5. Тимкова В.А. Марцінко Т.І. Ділове мовлення. Методичні рекомендації й зразки ділових паперів. – Вінниця: ВВ ВДАУ, 2011. – 78 с.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Гриджук О. Є. Фахова термінологія: навчальний посібник. Львів: НЛТУ України, 2016. 403 с.

2. Дащенко Н. Л. Науковий текст: оформлення й редагування: навчальний посібник. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. 431 с.

3. Тимкова В.А., Ільчук В.В. Українська мова в науці: навчальний посібник. Вінниця: ВВ ВНАУ, 2018. 202с.

4. Тимкова В.А. Українська мова в науці : Навчальний посібник – Вінниця : РВВ ВНАУ, 2018. 212 с.

5. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: Навч. посіб. К: Центр навчальної літератури, 2006. - 312 с

6. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.

7. Шкіцька І. Ю. Основи академічної доброчесності: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 64 с.

Додаткова:

1. Бабич Н. Б. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н.Б. Бабич. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2006. 496 с.
2. Білецький А. О. Про мову і мовознавство. К.: Артек, 1996. 223 с.
3. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови: Навчальний посібник. К.: Артек, 1998. 192 с.
4. Васильєва Л. П. Азбука ввічливості. – К.: Радянська школа, 1996. 128 с.
5. Гринчишин Д. та ін. Словник-довідник з культури української мови/ Капелюшний А., Сербенська О., Терлак З. Л.: Фенікс, 1996. – 376 с.
6. Грищенко Т.Б. Українська мова та культура мовлення: Навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів та коледжів. –Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. 472 с.
7. Дашкевич В. А. Баластні слова. Культура ораторської мови // Трибуна лектора. 1976. № 6. С. 46-47.
8. Дашкевич В. А. Шліфувати кожну деталь (Питання досконалого володіння мовою лектора) // Соціалістична культура. 1976. № 7. С. 40-42.
9. Демська О., Кульчицький І. Словник омонімів української мови. Л.: Фенікс, 1996. 223 с.
10. Німчук В. В., Передрієнко В. А. Ділова і народно-розмовна мова. К.: Наукова думка, 1976. 415 с.
11. Ділова українська мова: Навчальний посібник та ін. 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, КОО, 2001 226 с.
12. Жовтобрюх М. А. Слово мовлене (Українська літературна мова). К.: Знання, 1969. 46 с.
13. Зубков М. Сучасне українське ділове мовлення. – Х.: Торсінг, 2001. 384с.
14. Корж А.В. Документознавство. Зразки ділових паперів право ділової сфери. – Навч. посіб. – К.: КНТ, 2008. – 372 с.

Інтернет-джерела:

1. <http://www.mova.info>
2. <http://www.novamova.com.ua>
3. <http://www.ulif.org.ua>
4. <https://r2u.org.ua/>
5. <https://slovnyk.ua/>
6. <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-dobrochesn-st.php>